

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłal,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spar měrnj
Čerstwość da.

Njeh ty spěwał
Swěrnje džěłal
Wšědne dny;
Džěń pak swjatosok,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh čł khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će. F.

✦ Sserbske njedželske łopjeno. ✦

Budyschin

22. haprjeje 1928

Bauhen

Čišto a nakład Čsmolerjez knihicziščezěrnje a knihacnje sap. družst. s wobm. ruk. w Budyschinje.
Wulhadža łóždu kóbotu a plačzi bértlětnje 108 stotnych pjenjejtow.

Njedžela Misericordias Domini.

Mat. 18, 1—7.

Nětko je sto lět, so farar Lubjeński a kaplan Jakub pschi Michalskej zyrkwi w Budyschinje (stutkowaschtaj (1827—31). Wot njeju mamy rjane domjaze kěrlusche w pschidawku k spěwacskim, kotryž w lěcze 1838 wurđže, 2 lěcze do Lubjeńskoweje kmiercze.

Jakub je kěrlusč czo. 792 spěwał, w kotrymž sa mandželstich takle prochy:

Esy žohnował jich s džěczimi,
Dha spožč, so w twojej bojošči
Je horjeczahnu k dobremu,
Čzi k czešči, žebi k wjeřelu.

A Lubjeński je nam kěrlusč 797 podał, w kotrymž spěwamy wo kwojich džěczoch:

Ty wot naš budžesč žadacž je,
Tuž prochy, Anjes Jesu, cze,
Daj, so w bohabojošči
Je bychmy horjeczahnyli.

Spožč, so w dobrym wobstajnje
Žim bychmy žo prjódł kweščili.
Njeh wot naš ženje njewidža,
Schtóž twoje kłowo sakasa.

W tajkich kěrlusčach mamy wuložowanje a naložowanje Jesuškoweje wučžby wo džěczoch. Staršiska lubosć k džěczom byrbi wuřwjećazaj mój byč, so bychmy žami kwojich lubo-

wanych džěczu dla na žebi džěkali, lěpschi byč a tak kwoje džěczu woczahnyč k wšěmu dobremu. Žana wučžba w najlěpschej schuli abo zyrkwi njemóže džěczom to do jich žiwjenja kóbu dacž, kaž kšesčizjanski dom, w kotrymž wotrostu a kotrehož derje nawučženi do žiwjenja stupja.

Móža žo křutnišče kłowa pschecziwo pohórschenju pražicž hacž tele Jesuškowe kłowa wo mlynskim kamjenju a wo tepjenju w najhlubšim morju? Pohórschenje w staršiskim domje! Kajke njesahojomne schodowanje sa wohe džěczu to pschinježe! Běda cžlowjekej, psches kotrehož pohórschenje pschindže! Běda tajkimaj staršimaj!

Schtó je najwjetšchi w njebjeskim kralestwje? Tak žo wučžomnižy kwojeho mištra woprašachy. Hacž žu woczakowali, so Jesuž kwojich wučžomnikow abo někotrych s nich abo jeneho mjenuje, kiž najwjetšchi w njebjeskim kralestwje rěka? Jesuž žaneho njemjenuje, wěščje tež mnichow abo mnišchi abo wyřokich duchownych wón nebudžišče sa najwjetšich w njebjeskim kralestwje měł. Ně, Jesuž sawoła džěczu k žebi, postaji jo křjedža mjes nich a džěsche: „Sawěrnje, ja praju wam, jeli so žo njewobrocžicze a njebudžecze jako džěczu, njebudžecze wy do njebjeskeho kralestwa pschincž. Schtóž žo žam ponižuje jako to džěczu, tón je najwjetšchi w njebjeskim kralestwje. A schtóž tajke džěczu horje wořmje w mojim mjenje, tón wořmje mje horje.“

Móžnje kaž pschego Jesuž tu wučži. Ponižnosć a lubosć chje wučžicž, hdyž kwoju ruku na džěczu položu a wučžomnikam tajke kłowa praji, kłowa pschecziwo horbosću, kotraž žo sa wulkosću w njebjeskim kralestwje prašcha.

Hdže pať móžemy ponižnosť a lubosť tať nawuknyť a tať woprabdže wopokasowacj, kaž w domje, hdžež swoje džěczi mamy? Tuž i Jesuřowych řlowow wo džěcžoch řebi hjeřny wucžbu, so najwjšichša pobožnosť je w starřichřim domje, hdžež řo džěczi derje wocžahnu, a so najwážniřha řlužba, i kotrejř móže řchtó Bohu řlužicj, je tale řlužba we domach na lubnych džěcžoch, na najwjetřich w njebjěřim kraleřtwje.

Eswjate mandželřtwo je i měřtnom tuteje najwjšichřeje řřehescjijanřske řlužby. Nježenjeřstwo wot Jesuřa nihdže njeje porucžene. Kať tež mohło žiwjenje w řlóřhtrje řwje- cžiřche abo i wjazny próžy a wobcžěžnosťe pokladžene byč řacž mandželřke žiwjenje, w kotrymž maja ludžo řo řa řwoje džěczi staracž? Ně, mandželřtwo je řlóřhtr, w kotrymž je próžy a starořcže dořcž a nadořcž. Hdž je žiwjenje krařne byč, je próža a řřihwda byč.

A kotry řkutk řebi telko mudrořcž, řwěřnosťe a lubo- řcže žada, kaž dobre wufublanje džěczi? Tuž je to wyřoke powoľanje řa řoždeho, řnajmjěřičha řa řoždeho řtroweho cžlo- wjeřa: „Řlodžtaj a řřichřporjejtaj řo!“ Řchtóž je doľho dořcž do cžlowřřeho žiwjenja a do domow hľadať, tón wěřcže ně- kotry pad wě, so tež wo starřichřich nadawřach tamne heřko řlaczi: „Komuž Bóh řařtojnřtwo dawa, tomu dawa tež ro- řom.“ Řchtóž je řa řwoje mľode ľeta řebi řivy byč, je potom jara starořcžiwny mandželřki a nan. Lubořcž i žonje a džěcžom jeho tať polěřřahuje. Tať řěřa mandželřtwo řřichřstaw, do ko- trehož je řož řajěřa. Šbožowny mandželřki řřwali Božu mudrořcž: „Bóh řtwori cžlowjeřa řebi i podobnosťi, i po- podobnosťi na Boha řtwori wón jeho.“ Hdž wřřehomóžny Bóh w řwjatym Wótcženášchu Wótcž řěřa, njemóže žana cžěřcž wjetřičha byč řacž řa řřehescjijanřřeho nana abo wótz.

Nětko řmy nanao a macřerje, řa řto ľěť řěřamy wótzajo řwojich potomňkow. Budža nam džěcžidžěczi džakowne, do- řelž řmy řim najwjšičře řawořtajili, wěru a řřehescjijanřke řbožo, evangelij a žyrkej? To daj Bóh nam a našřemu ľudej!

Kať řěřa na řónzu Bóžich řařnjow? Bóh řtarřichřich řřechi domapřta na řich džěcžoch řacž do řřechěho a do řřčtwóřteho řtawa, řym pať, řiž jeho lubuj a jeho řařnje džěřža, cžini doľrotu řacž do řawřynt řtawow. Na to řo dopomňmy řřichi Jesuřowych řlowach wo džěcžoch! řamjeň.

Řhryřtuř w řwójbje.

Řřichřřpomnjene: Eřřědowazy nařstaw, řiž řwěřny řřehcžel řerbřřeho ľuda, řnjės Wľad. Micžan-Břnjanski, nam pówřla, podawamy tu w řerbřřej řěřči. Nařstaw je jač to řaktat cžo. 5 „Řnižnice Bibrlicke řednoty“ w Břnje wu- řřohť. Wjela-Bufecžan.

W něčřičřim cžaku řewi řo bóle a bóle řaženje pocžin- řow, řamo w řwójbach. Eswójbne žiwjenje řo njehľada, jeho řorjenje řu podřyťe a mnory maja řwobodnu lubořcž řa řwóž ideal.

Řčto je i řřichřčinu tutoho řpadnjena řwójbneho ži- wjenja? Móhli na wřřelake wěžny pokasacž, wóřebje na nje- řwjeřelaze hořpodariřke poměry atď., ale hľowna řřichřčina je řřech, wotžubňjenje wot Boha a hľubořo w ľudu řakótwjiena řebicžnosť. Jačto řebi Bóže džěczi řiane džowki cžlowjeřke řa řony wuřwolichu, řaž řo řim to řalubi, řu pocžake wřřchě po- cžinři rořpadowacž a řkóncžnje je řo žpře cžlowjeřtwo w ľi- jeňžny wutupiko. Wřřchón řajim řa něřčto řdobne bě řo řřubič.

— Eswójbja je i wulkeje hnady Bóžeje řařjadowana. „Njeje doľro, řo je cžlowjeř řamotny, džu řemu pomoznižu dacž, řo- řaž by řřichř nim byč.“ Tute řłowa nam řewja řtarořcž nje- bjeřřeho wótz a wo řbože cžlowjeřka a nam pokasaja, řajři wu- řnam ma řwójbja řa wuwicžke kraleřtwo Bóžeho na řemi, řa žyrkej a řtat. Moralna móž naroda řorjenje i wulřim džěľom w řwójbnyřm žiwjenju. Eswójbja je wyřoka řřula řa řemřke žiwjenje a řa njebjeřa.

W řtarřym řlubje řřichřrunachu mandželřtwo i Bohom a iřraelřim ľudom, w nowym pať řo mandželřtwo Řhryřtuřej řuna. Kať řwjate měčto nam řohodľa byč! Kať řwěđomicži měli ľudžo byč, řotřiž řo na cžañ žiwjenja i něřim řwjařaja, hđž čžedža hromadže po řenej řčččžžny řřodžicž! Na řajřej wóľbje řaleži, řacž budže řich řom žohnowaný abo pokľatý.

Iřraelřemu ľudej běřřche řakasane, řměřřchowacž řo ře řanaanejřřimi narodami, řo njeby řřichřbóžřtwo řřichřjač. We Móřřařownym řakonju běřřche řruty porjad mandželřtwo po- řtajeny, po kotrymž tež bľiřřichř řřichřwujni mjes řobu řo řenicž njekměđžachu. To mějeřřche řwoje řřichřčiny. Čži běču řbo- žowni, řotřiž we wřřchěřm řo po Bóžich řařnjach řřožowachu.

W nowym řakonju je řřehescjijanam řřichřřasane, řo maja řo řenicž abo wudawacž w Řnjěřu. To řěřa, řo maja řo je- nož i wěřjazyřmi wóřobami, řiž řo Boha boja a jeho lubuja, wěrowacž. Lubořcž i Šbožniřkej ma byč ře řakľadom hromad- neje lubořcže.

To tež řlaczi powřřhitkownje řa wřřchěř wěřjazyřch.

„Njecžahajče wășř řřchah i njewěřjazyřmi, abo řač je móžno, řjednocžěňřtwo řwěřřka i cžěřmnořcžu a řač je móžno, řřichřrunacž Řhryřtuřa i Bělialom?“

Najbóle pať to řym řlaczi, řotřiž čžedža do najwřžičřeho řwjařka mjes řobu řtupicž.

řara powucžaza je řhřtorija wo řřaakowej žěňtwje. Abrahamej wjeľe na řym řaležěřřeh, řo njeby řebi jeho řyn žanu i řřanaanejřřich džowřkow řrač, a řohodľa pówřřla řwo- jeho řwěřneho řkužownika Eľieřera i řřichřwujnym do Na- čhora, hdžež do praweho Boha řišččě wěřjachu, řo by wot tam řonu řřichřwjeđť. Eľieřer řřichřja wážny nadawř, a hđž běřřche bľiřko měřta Načhora řřichř řtudni, je Boha nutřnje wo řnamjo pówřřřľ, řač mohľ jeho wolu pówřnacž. A Bóh je jeho wuřřľňřchail. (1. Móřř. 24, 15—60.)

E řřichřřakľadom je řwójbja řořuowa, wěřjazeřo řkužownika Boha a řmužiteřo wjedniřka iřraelřřeho ľuda. řeho řłowa: „řa a mój dom čžemoj tomu Řnjěřej řkužicž“, měčto i heřřkom řa řoždu řřehescžansřku řwójbju byč. Ale řač řo woprabdže džěňža řtawa? ře powřřhitkownje řnate, řač hřřto řnajom- řtwa nařřtanu w řorcžmah, na řejach, w džiwadľach atď. Čželi řo mľodžěňž abo mľoda hólza řenicž, dha řo i wjet- řičha jenož na řwonřowne wěžny hľada. Na přenim řjedže na to ředžbuj a řacž je njewjeřřta bohata, abo řacž ma řřichř- měřřene mjeno. A nańdželi něčřto woprabdže bohata nje- wjeřřtu, dha řěřa: „řa pať je řbožowna, řa je doľru partiju cžiniřka!“ řuřto njepobrachuje tež na řadžicželach a řrařřčě- řjach, řač čžařto řo tež řřehes nowiny namakaja. řenož na řene, na najwážniřřeh, řo řapomni: woni Bóžu řadu njepř- řaja. Woni řo ani njepřožuja, řo byču pówřnali Bóžu wolu a jeho pucže. Woni Boha njepřořřha, řo by řich naležnosť do řwojich řukow wřľač a řich ře žohnowanjom wuhotowač. „Mandželřka dčřbi na řolenach wupřořřehena byč“, je něčřto řřekľ, a to i wulřim prawom. Hdž řo wřřhitko pomjne, řčtož je cžěľne, řnadž krařnosť wobľicža (Řřichřřľ. 31, 30), džiw- řny řo potom, řo je telko njěřbožownych mandželřřtwoř, řelko rořtorhanych řwójbow? Přěňja řařoritěřč bówřny popyřčři.

wostrósbjenje pschińdze a stóncznie njesbożowne, bjestroschtne žiwjenje płěduje. Bnychmy-li bliže hladali do poměrow hwojbow, pósnaši bnychmy, kajke hrosne sczěhwiti ma lohkomyšlne sałożenje mandželstwa.* Bjes Boha žana hwojba sbożowna wostacž njemóže a bnychmy-li hewaf wschitke wuměnjjenja sa społojne žiwjenje dopjelnjene byle.

Wožebje sajimawy podawf powěda snaty spikowacžel a farar Funka. Dyrbjesche ras k starschej samožitej žonje pschińcž, kotraž hebi wot njeho roswjasanje mandželstwa žadache. Jako farar zyle spodžiwany jej rjekny: „Wy scze tola hagle njedawno hwoj skoty kwaž hwojeczila a nětko chzeczje wasche mandželstwo roswjasacž?“ wotmolwi jemu roshorjena žona: „A sčto hebi myšlicze, knjes farar, 50 lět, njeje to dołho došč?“ O wěscze, polsta lět je dołhi czaž w njesbożownym mandželstwie. Njemóžemy mlodych ludži došč napominacž, so bnychmy ho wopacžneje kroczele hladali; a derje kóždemu, kotryž ho i czažom na prawy pucž dohlada!

Staršchi ludžo na tym šhřěšča, so ho wo dorosčzene džěczi njestaraja; na kajkich pucžach khodža a kajku towaršchnoscž pytaja. S wulkej škodu sa mlodych pať je, hdnž po nozach wołoko brudža. W Missouri je něhdy předať we wulkej šhromadžisnje prajik: „Ludžo, mam waž woprawdže rad, ale něsčto dyrbbju wam rjez, wam mužam a žonam, sčtož je mi pola waž nadpadlo. Pschischedšchi do waschich dworow hym widžaf, so wy kóždny wječor, prejdy hacž k měru džeicze, sa hwěcžicze wasche latařnje a stupicze do khlewow a hródžow, so bnychče hladali, hacž je skót wotwjasan, so hej njeby škodny nacžinil. Ženje pať njewidžach, so do waschich jstwow a komorkow džěščeze, hdžež wasche džěczi spja a hladaščeze hacž hu wone doma.“

To tež hušto wo našich hwojbach płaczi.

Młodzenž běšche i holzu, kotruž hwěrnje lubowasche, po hłubje. Jako junu njedzeli ke mšchi džěšche, pschińdze duch Boži na njeho. Wón pósna hwoje hrěchi, pósna tež hwojeho Sbožnika a wobroczi ho k njemu. Nětko hagle hłubinu mjes hovu a hwojej njewještu widžesche a pósna, so by hejje hameho a ju njesbožownu scžinil, bnychmy ho i njej woženil. Tehdy je ji to šdželik, so je ho i nim wulke pscheměnjjenje stało a so hu jeju smyhlenja tať wšhelake a ho nihdy na czaž žiwjenja swjasacž njemóže. Wona je hebi to pschemyšlila a rjekla: „Je-li to sa tebje dobre, czechodla niz sa mnje?“ Je pocžala hwěrnje Sbožnika pytač a je jeho tež namakala. Psches njeho stej wobaj k woprawdžitemu sbožu pschisčłoj.

W bratrowskej zyrkwi (evang. zyrkwi cžěškich bratrow) je ho w prjedawšich dobach hušto stało, so hu bratsja, stejazy w mišionskim džěle w Selenškej (Grönland) ho chzyl ženicž, ale na zusej semi žaneho snajomstwa njemějachu. Na jih próstwu je jim mišionska direkčija kotru porucžila. Woni hu tule naležnosč zyle Bohu dowěrili a nješku byli šebani. Wo njesbožownych mandželstwach tu ničzo nješklychachmy. Se wscheho, sčtož hacž dotal prajachmy, pósnajemny, kať wažne je, so ho hižo přěnja krocžel i Jesužom čini, so bnychmy ho wutrobny šjednocžile w jeho lubošči, ma-li hwojbnje žiwjenje sbožowne a žohnowane bnychmy.

Tať tež staj činiloi tamnaj mlodaj mandželstaj we Rana w Galilejskej, hdnž staj Knjesa Jesuža na kwaž prošny-

* Mandželstwo, sałożene na pucžu hrěcha, njemóže nihdy sbožowne bnychmy. Kať cžasto hebi muž a žona posdžischo wschitke hubjeństwo porokujetaj.

hoj. Wona staj tať hižom na přěnim dnju pytniloi, kajke žohnowanje Jesuž pschinješy a kať jeho pschitomnosč wošbožni. — Wón dyrbi i najbližšim, najbóle lubowanym a najbóle požadany domjazym pschecželom bnychmy, kať běšche to we domje Marije, Marty a Lazara. Na njeho dyrbimny stajnje hladacž. A cžim hłubšcho hmy w Khrystužu saloženi, cžim žiwischu towaršchnoscž i nim mamny, cžim bóle budžemy w lubošči žiwi. (Pocracžowanje.)

Zyrkej a stat.

— **Sakša synoda**, (pocracžowanje). So běchu pjenježne praščenja sažo hovu hłowna naležnosč tuteje synody, to wužadada hebi našch czaž a jeho pjenježna nusa. Džěšche to wožebje sažo wo zyrkwiny dawf. So je jeho sarjadowanje tať njepschihódne, njeje wina zyrkwje, ale stata, kotryž po hwojich sakonjach tutu naležnosč zyrkwje rjaduje. Sa zyrkej a wožadaw móže pať tola jenož ta sažada płacžicž: *Sch t ó ž i e s t a w z y r k w j e, w o š a d y, t ó n m a t e ž — k ó ž d y p o h w o j i m — p s c h i n o s c h o w a c ž s a n a d a w k i a w u d a w k i z y r k w j e, w o š a d y!* — Tole ho hamo wot ho rosumi — po prawom! Ale wono to njeje wšchudžom a pschezo tať i tutym srosumjenjom. Hewaf dyrbjalo wšhelake hinajšche bnychmy. — Synoda je ho prózowala, zyk wobcžežnu naležnosč zyrkwi a wožadaw a wožadnym polóžicž. Nowe lěto dawka je ho i 1. haprleju sapocžalo. Tuž njech ho pschewšchem to jene stanje, so wožadny kať wožadni nětk na cžiste pschińdu, sčtož mějachu sa nětk stónczene dawkowe lěto žadacž a dawacž. Hdžež ho to njestanje, tam je sarjadowanje sa nětk sapocžane lěto njetrjebawšcho pocžežene, priedy hacž je ho tať prawje sapocžalo. — Kať zyrkwine dawf, tať mějesche synoda tež dołhodny a wudawki krajneje zyrkwje sradowacž, sčtož ho přěni ras po nowym waschnju sta. Pschi tym dyrbbjachu ho wšhelake wudawki wobmjesowacž, tať tež pjenjes sa twařške pschipomožny. Wot wožadow žada hebi krajna zyrkej sa nowe lěto sažo 4 procenty krajnozyrkwineho dawka, sčtož njeje poměrnje wulka summa, hdnž tola krajna zyrkej sa wšch wožadny wěšty sakonški džěl dołhodow duchownych płaczi. — Nimo pjenježnych a hižo naspomnjenych praščenja njow mějesche synoda pať tež wulku hnyku druhich sradowacž, kotrež běchu jara wšhelakeho wopschijecža. Mjes tutymi bě zyle moderne praščenje: žonška w zyrkwinych sastojnstwach. Sa sastup do polneho sacškeho sastojnstwa njebe synoda, tola sa wožebite wožebje sa žonšku ho pschihodžaze džěla. — So ho njeby konfirmacija něsčto swontowne scžinila a to, sčtož we njej to najwažnišche, ho sabnylo, sa to ho wupraji. A to je nusne pschi nětcžisich wobštejnoščach; hacž runje w tym swontownym, wožebje w pjenješach nusa, ho tola tež pschi tajkiche zyle snutskownych naležnosčach tať jara, haj pschējara na to swontowne džiwa. — (Pocracžowanje.)

Wšhelake i bliska a i daloka.

— „**Macžiza Sserbška**“ — a šnjej Sserbjo — mějachu hřjedu po jutrach w Budnyšchinje hwoj hěrbški džěł. Hižo dopoldnja bě ho jara rjana licžba Sserbow šesčla, so by ho wobdžělila pschi džěle wotrijadow Macžizny Sserbškej, kotrež ho sšhadžowachu pod pschednyštwom k. prof. dra. Muki. Wobšchěrnischi pschednosch posticzi nam tam hižo knjes farar Kšchizant-Wotrowski, našch hěrbški wěžywustojny w starožit-

noszczach. Wón nam rosprawjejsche pschede wšchem wo powo-
stankach starodawnych czařow, kotrež řo nětkole tak huřto wu-
rywaja. R. farať Ršchizant wobředži řam wobřhernu řber-
řku tajřkich powořtankow, wořebje řerbřseje řandřenosće. Zřła
wěž je wulřny řajimawa. Esnadž pschi řkladnosći teř tu drob-
niřcheho podamy. To by nuřne byřlo wořebje ř dwojakeje pschi-
cřiny, mjenujřny řo byřhu nařchi řserbja byřli bōle hiřcře
ředžbiliwi řcřinjeni na to, hřadacř řa tajřimi powořtankami:
cřrjopy, řamjenje, wudželki ř metalow, je ře wřchej ředžbli-
wosću řhowacř a namařanki řerbřtemu — prařimny wořebje
řerbřtemu wusejej wořjewicř abo teř pschewořtajicř. A potom
ře wřchelakich němřřich řtron řo nětkole ř wulřej wuřtojnoscřu
přta řa tajřimi powořtankami. To je wěřo wřcheje řhwalby
hōdne. S tym tamnym pak njemōžemy psches jene byřcř, řo
někoti tajře namařanki řa to wuřiwaja, řserbow byřje a ři-
wjenje a kulturu tamnych czařow řapřewacř. Tohodla wo-
řebje mamny my řserbja nařche namařanki řebi wořebje wa-
řicř a je řa wēdomořtne pschepřtowanja tajřim řerbřřim wēřny-
wuřtojnym pschewořtajicř, řaž to řnjes řaracř Ršchizant-Wo-
trowřki je. — Popořdnju bē derje wopřntana hřowna řhroma-
dřřna Macřizny řerbřseje, kotrař mōžesche řjanu řicřbu no-
wnych řobuřtawow pschijimacř. řo byřhu řo tola teř mjes na-
řhimi ratarjemi hiřcře wjazy a wjazy namařali, řotřř j-
řo řobuřtawny do tutoho nahřadneho a hřowneho řerbřřeho
towařřtwa řařtupja, řotrež je pschede wšchem powořlane, řerb-
řtowo řublacř a hajicř a řtrařowacř. Mjes wřchelakimi druž-
imi bē najwajřniřha wēř tuteje řhromadřřiny pschednosć ř.
řararja Ršchizana-Rłuřřchanskeho wo řerbřřej bibliji. To bē
nařynř ř 200řtneju jubilejei zřteje řerbřřej biblije. Me-
to bē wřřozny řlincřazy nařynř. Nahřadna řhromadřřina bē
řnjesej řararjei Ršchizanej wutrobne džakowna řa wobřřerne
a nadrobne dželō. Wo tutym dře nam řnjes řaracř řam drob-
niřcheho podacř, tuř řo wřdamny, dalscheho dženřa tu piřacř.
Zřřny pschednosć pak řo bōřny na druhim mēřtnje wořjewi.
Na 200řtny jubilej pschepřřny řnjes wřřřchi řaracř Do-
mařřka zřřu řhromadřřinu a ř njej zřřny řerbřři lud do Bude-
řteř a to řa řwjedřen Bořeho řpicřa. Tuř njekomdřny řo,
po tutym pschepřřenju cřinicř. Najřarřchu bibliju a naj-
řarřche biblije wohřadacř, mēřesche řōždy řkladnosć; bēřhu
tam wupolořene. řsu to wořebite drohotnosće nařřich řni-
hownjow. A řnadž ma teř hiřcře někotrařřuli řwōjba tajře
biblije we řwojim wobředřenřtwe. Njes řo řōždy postara,
řo řo njeshubja. A ma-li řchō žaneho prařřenja dla tajřich
řniřow abo dořřla w podobnej naleřnosći, řōn řo wobrocř
na řwojeho řnjesa řararja. Wařny řebi teř tajře řubřa na-
řcheho řserbowřtwa. ře wuřhowacř a řtrařowacř, je teř řobu
nadawř nařcheje Macřizny řerbřseje. Tuř řpēhujmy dželō
Macřizny a Macřizu řerbřřu řamu!

— **Radio.** řswobodomyřřne, njezřřwinřte řjednocřen-
řtwa řu namjetowale, řo dnrbja zřřwinřte a nabořne řwja-
tocřnosće, řotrež řo w radiu džerřa, řařacř. Tohodla bēřhu
w Dobranju a řeiligendammje w řeklenburgřkej řo ř wo-
řolnikom pola wřřch řradio-řřřcheryow wobhōnjeli, řchō mē-
nja. A hlej, wřřitřny řu řo řa to wuprajili, řo maja řo na-
bořne rařřche nutřnosće wobřhowacř a dale džerřecř. — To
je podobny pořřnt, řaž je řōn na druhim polu cřinika řatol-
řka zřřkej, řakrocřiwřchi pschecřiwō tomu, řo by řo řilm wo
řutheru pořřowacř; wořebje bē řo to w Bayerřkej řtařo.
Nēřřchō czařa bē minisřer řa Bayerřku řilm řakasař, tola je
něřko řilm řa zřřu řēmřřku dowoleny. Me teř bjes wřcheho
wono to pschijwōliko njeje; někotre řruři řilma řu

řo dnrbjaře pak pschemēnicř pak wuwořtajicř. — Radio a
řilm, to řtaj něřkole wēřteř wuřkomořny na řemi, jena ř mozu
wucha, druřa ř mozu wocřow. Na wobej mamny džiwacř a
wobej po prawym a dobrym do řkluřby wřacř.

Biblija w řtalřkej. 200řtny jubilej zřteje řerbřřej
biblije řo bliři, řaž jutrownicřku piřacřimny, a na Boře řpicře
řwjedřimny řōn w Budeřteřach. řola nař evangellřich řser-
bow je wona wřřudřom domach a je pola nařřich pobořnych
řtarřow a řtaruřřow — a Bōh daj, řo niz jeno pola tutych! —
najbōle lubowana řniřa. ře nam pschewo wořebite wu-
trobna radořcř, hdnř do řtareje řhēřři řařtupimny, hdnēř řta-
ruřřa a veteranka wjele řētdžekacřow dořheho ratarřřeho džē-
řa bndli, a tam nařtajne wohřladamy pschihotowane předař-
řke, řpēwarřře, modleřře a Bibliju. A tute řniři njeřřu je-
noř pschihotowane, ale řu wřchēdny grat. řjes džiwā, řo
pschi wřchej řhudobje a řtarobje a řiprořcři wjeřřeka nadřřia
řobu w domje bndli. To je řohnowanje Biblije. — A Bi-
blija dořywa řo dale a dale do řrajow a ludow, hdnēř hiřc-
cře njebē abo teř njekmēdžesche byřcř, řa teř do řtalřteje. Do
řtalřteje řhřladuja něřřle ludy ře wřchelakimi řačřucřemi.
Muřolini a řeho řařřizmus, to je wořebite prařřenje! A
něřř dře je teř mjes nim a řamžom wōtriřřa rořřora wu-
dřřika, wořebje tohodla, dořelř je řamž řařřiřřte wařřnje
wukubřanja młodřiny řařudřowacř. W tutej nowocřařnej
řtalřkej postupuje Biblija. Namařařř tam na 500 řjedno-
cřenřtww, řotrež řo porjadnje řhřadřuja, řo byřhu w Bibliji
cřitali abo w njej řtudowali. řsamo mjes mēřřnitami mō-
žesř wobředžbowacř, řo řu bōle řtudijam biblije pschihřilieni,
řamo tajřny řu, řotřř rořnořřowarřow Biblijow podpřeraja.
Biblija dořtawā řařtup do řpitalow řaž řabrikow řaž řařar-
now, haj wořebje wojazy ju witaja. Wjedniř jeneho regi-
menta řupi řa džēř 41 Biblijow řa wřřřřow řwojeho regi-
menta a napominařche řolportērow, prawje bōřny řařo
pschihicř. řena řhula řa wřřřřow řupi 30 biblijow. We
řomje řamnym to njeje hřnař; řa řu jich wjele Biblijow
mjes řařtojnřkow řankow pschedatnych. Wřřitřny řařtojnřny
jeneje řanki, kotrař je řa řřny řatolřřku řnata, řupřchu řebi
řōždy řwoju Bibliju. Teř řařtojnřny minisřerijow řu mjes
řupowarřemi. — Biblija je a wořtawā řniřa wřřchēř řniřow
a jeje řwēřřlo pschewinje teř pořřednjū cřēmnotu!

— **Do Ameriki.** řutrowny řpdřen bē řa řēmřřku a řa
řmeriku, a niz jenoř řa tutej, ale po prawom řa wřchē řul-
turne ludy řemje řtajeny pod to prařřenje: „Dolecřa hāčř
do Ameriki abo niz?“ džēřa wēmny, řo je řo wulřny řwařřliwny
pořřnt, řatlantřřki ozean ř lētařřkom pschelecřicř, poradřřil, njesř
teř něřkole, hdnř to piřamny, lētarřo hiřcře tam na ameri-
řanskej řupje wořřjedř wodny a řodu pschewřwaja. Do Ameriki!
řutōn pořřnt je řebi řelko woporoř žiwjenja a bořařřtwa
hřžo řadař. řny řo řobu wjeřřelimny, řo je řo řřōncřnje po-
radřřil, wjedřo, řo njebyřhu přjedny pschēřtali woprowacř ři-
wjenje, mořny, pjenjesny. A my řo nadřřiamny, řo řutōn přē-
ni poradřřeny pořřnt ř dořom řelko nařhōnjenja wupřōdži,
řo řo dalsche řlēny wot ranja ř wjecřōru bjes wulřich wo-
porow pschewjedu.

řiřtowanje: W.-B.: Wutrobny džak řa wobřřerne dželō
a pomoř. řa dalsche pořřřřki řmny jara džakowni. řed. —
B. w B. řa řubilate. — R. we W. řa řantate.

řamolwity redaktor: řaracř Wyrřacř w řořacřizach.